

KOLOSVÁRI KÖZLÖNY.

Megjelenik e lap hetenkint kétszer „ERDÉLYI MUZEUM” czimű melléklettel.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, valamint vidéken negyedévre 3 ft. félévre 6 ft. pp.
A hirdetések négyszer hasábozott sorának ára 4 kr. pp.

Előfizetni lehet vidéken bérmentesen minden cs. k. postahivatalnál, helyben a kiadónál b. magyarutca 322 sz. a. kihez minden a lap anyagi ügyeit illetők iránt egyedül lehet fordulni. A szerkesztőhez csak a beltartalmára tartozók intézendők. Nem bérmentes leveleket csak rendes levelezőkötől fogadunk el.

Tartalom: Hálaadó ima. Mezőség. Nemzeti színház. Kolozsvári hírek. Vidéki levelezések. Császári nyilatkozás. Pesti, bécsi hírek. Külföld. Börze.

Kolozsvár, május 11.

⇒ Hazánk szentegyházaiból majd mindenütt egyszerre emelkednek fel a hálaadó fohászok az egek Urához azon nagy jótéteményért, hogy Urunk ó cs. k. apostoli Felsége közbenjárását sikerrel koronázni, s a keresztény népeknek a már rég ohajtott és szívszakadva várt békét megadni kegyeskedett. Nem tartjuk helyénkiülnek a dézsi ev. ref. egyházi szónok ez alkalommal mondott hálaadó imáját ide iktatni.

„Lelke a világnak, föntézője az eseményeknek, felséges Isten! hálaadó magasztalással imádkunk Téged e rendkívüli ünnepen, melyet az európai béke ünnepélyes megkötésének emlékére szentelünk.

Evek óta forrt és zajlott a világ a háború vad zivatarából. Az agyuk dörgése, a fegyverek lármája megrázkodtatták a földet keleten, hol az élet-oltó csaták folytak, vérpatakok között jött fel a nap, s rendítő sugárai elárulták az iszonyu látványt. Oh hány anya nem vesztette ott el gyermekét, hány gyermek apját? Csaknem egy millió emberélet esett áldozatul! Annyi dicső, annyi lelkes hazafi lett oda! A fájdalom és gyász érettök kihat az egész világra, s emlékeiken még a jövő emberiség is könyezni fog. Oh Isten! hála, hála legyen szent nevednek, hogy a vérengző harcoknak véget vetettél! Bizonytalan feszültségben állott a háború miatt az egész világ. A tudomány és művészet félnék angyalai elriadtak a fegyverek vad lármájától, a törvény és igazságszolgáltatás hiányt szenvedett; műipar, kereskedés megcsökkenetek; a földművelés, a gazdaság hátramaradt; a népek közelete az egész földön megakadt; s általános csüggedés szállta meg az emberiséget. Hála, hála oh Isten szent nevednek, hogy a vad háborúnak véget vetettél, s a világ fenakadt életfolyamát újból megindítottad.

Oh tedd áldottá, tedd gyümölcsözővé a megkötött európai békét. Add szent lelketek a népek vezéreibe és fejedelmeibe: hadd hársítsák el mindenfelől a földön az ellenségeskedés magvait, hogy legyen a megkötött béke a népek és a fejedelmeknek egyiránt kielégítő, egyiránt átvös.

Isten, népek és nemzetek Istene! gyógyítsd ki ezen új béke által a beteg világot minden fájdalomból, s adj új életet új virágzást az emberiségnek. Sarjadjon föl minden hazában, minden népfajknál a polgárisodás és nyelvtelenség ragyogó életfaja s verjen kiüríthatatlan gyökereit. Ne dulja seholy önkény vagy pártviszály a közjogot, a közszabadságot. Ne csak külsőleg, de belsőleg is legyen állandó békekötés a földön — mennyiben az egyesek és a népek igazságos vágyai mindenfelől kielégíttessenek, és semmi panasza, semmi megelégedetlenség ne ok ne hagyassék. Oh Isten! áld meg a megkötött békét a népek állandó megelégedés, állandó boldogsága által.

Áld meg különösen hazánkat s dicsőségesen uralkodó apostoli Királyunkat teljes jóléttel, teljes boldogsággal. Ovd meg a nép és fejedelem közti bizodalom szent kapcsait minden főlzakadástól; hadd ragyogjon a királyi trón, népeinek tapsai, népeinek hálaimái között örök időken keresztül, s hadd legyen a magyar nemzet leghívebb gyámola, legátöríthatatlanabb védője a királyi székeknek, s ebbe keresse s találja ősi jogainak, ősi szabadságának szilárd megalapulását, szilárd fenállását.

Isten! ki dicsőségesen uralkodó fejedelmünknek hathatós befolyást engedél az európai béke létrejöttében, adj állandó békességet az ő széles kiterjedő birodalmában is; hogy legyen a széles birodalomban minden ország virágzó, gazdag s megelégedett, a béke áldásai között, s méltó oka legyen minden egyes honpolgárnak áldani téged a létre jött békéért végnélkül és mindörökké. Amen.

A Mezőség.

A Mezőség Erdélynek határozó jelentőségű területe volt minden időben, s kell, hogy maradjon mindenkori, míg geográfiai fekvéséből kifolyó hivatásához hiven, természet vidék marad. A mi Magyarországnak a bán-ság és az alföldi puszták, annak kell lenni Erdélyre nézve a Mezőségnek: életstárának és marhatenyésztőjének. Ezen állásánál fogva, az ország kereskedelmének is főkútfejét itt kell keresni; mert azon nyers termékek, melyek a kivitel tárgyai, a belsőséget meghaladó mennyiségben csak a Mezőségen állíttathatnak elő. Kolozsvár, Torda, Szamosújvár, Vásárhely, Teke, Régen és Beszterce piacai, innen nyerik kiviteli cikkeit nagyobb részben, valamint Pest és Bécs vágószékei hússzármazékot felel mennyiségét. Továbbá a Mezőség éllelmezi a terméketlen havasok lakóinak kétharmadrészét.

Vajjon e rendeltetésének ezután meg fog-e felelni ez országrész? A változott viszonyok után lejáró évek e tekintetben mit bizonyítanak?

A Mezőségről levelezésem a „Kolozsvári Közlöny” hasábjain e kérdések körüli észlelésekkel kezdem meg: tájékozási pontul véve minden nyomon a mult állapotok szembetételt a jelen helyzettel; kifürkészni törekedve az aggasztó körülmények okait; megkísérve egy igénytelen javítási nézet alkalmazhatóságát.

Amaz körülvonalozott rendeltetését a Mezőségnek multjából következtetem. Hogy a hozzáköthött számítás nem esalt, kritikus idők bizonyítják. Az 1816—17-ki éhségi évek emberirtó szörnyisége ellenében a mezőiségi gabona-tárak szolgáltak enyhítéstül. Ezen gabona-tárak több évi termések halmazatai s föld-urij tulajdonok voltak, de a vész napjaiban közösök a néppel. Ha valaki kétségbe akarná hozni, minden mezőiségi falu föld-urij osztálya képes még ma is ellenében bizonyítani soha le nem törlesztett hitel-leveleivel a köznépnek. Maga rendén történt ez így, s még a le nem törlesztések is „in foro conscientiae” megállhatók; mert azon halmazatok a felemészítő népiség vevőjének gyümölcsei voltak. A következtetés e visszaemlékezésből csak annyi: hogy a régi viszonyok megengedték az ily több évi termékek öszhalmozását, s ez uton a nép legnagyobb része az éhenhalástól megmentetett.

Mi történnék korunkban egy éhség esetében, — midőn mindenik év termése már a jövő beköszöntése táján felvan emészte... elkerülhetetlen kihalása a nagy többségnek; mert gabona behozásra alig lehet számítás, miután a termékenyebb szomszéd országok körül-belől egyforma égalji viszonyok alatt állván velünk, feltehetőleg sorsunk osztályosai lennének. A velünk kapcsolatban lévő más országoktól pedig segélyezés alig lenne várható.

E kérdés komoly aggodalom tárgyává vált népiünk gondolkozóbb részénél, s minden kedvetlenebb időjárásai változatok eseteiben sürü felsohajtásokat kelt fel.

Az elmélet emberei mondhatják: hogy ugyanazon népesség, mely e régiebb időbeli

*) Arra az adóssági kereseteket nem tanácsoljuk bizni. Szerk.

termési eredményeket eszközölte, most is megvan, s több tevési energiával; miután az új institutiók a földtulajdonosság kiterjesztésével, az önérdékre közvetlenül hatásuknál fogva, a szorgalmat csak buzdíthatják. De a gyakorlat emberei az eredményre mutatnak, s itt az „a priori” okoskodás letér a józan észlelési térről, s az élet élelőléte képtelenségeiben találja meg az eredmény okait.

Meg van a régi eredményeket felmutató népesség... de nem a régi terjedt munkatérén — nem a földesuri nagy táblákon — hanem a munkaképességének meg nem felelő csekély tulajdonon. Ha ennek termőképességét kizsákmányolta, tavasz és nyár hozsant egy napot dolgozva, egyet pálinkázva, kettőt utána mánora kihevésére, vagy a „szegyet szeggyel” gyakorlásában eltöltve, — eljön a tél... mindenféle állampolgári s családi terhek ráutaltatnak a kevés föld szűktermésére; már a tavasz szele átfúja a kiürült málkason; a téli fa és takarmány árára nézve a tavaszi marhatenyésztet gyümölcsei vétenek igénybe.

A felszabadult nép nagy többsége, saját szükségét sem termeszti meg, pénzért még sem dolgozik, — a napszámos-nép pedig alig képes a földesuri régi termés-mennyiségek 1/3-át előállítani. Képviselek a derekabb évek terraéseit, a régi hatalmas buza-kazlakot, sovány asztagocsakát? a hosszú kasak hajdani gazdagságát, egy-két fiók teltsége mellett, 4—5 fióknak léczfoslányokban szélbe röpkedő szegénysége? E földesuri termés, „török-szakad” sorsa, a piacokra vándorlás magán s állampolgári szükségletek fedezése végett. A kényszerítés e „militare brachiuma” előtt, a jövőre számítás semmi appellandi ratioja meg nem állhat.

Ide járulván még a tőkék hiánya — természet: hogy a tőkételen művelés, a föld termőképességének, trágya utján visszapótlás nélküli kimerültsége, évről évre szűkebb termést eredményeznek; szaporodnak — munkáskéz hiánya miatt — a parlagok... s ha jövőndők a vész félt napjai, — időnként későleltetlenebbül találandnak bennünk.

Már az idén bekövetkezik a szükség marháinkra nézve. En a Mezőségen átutaztam, már láttam éhen pusztuló marhát. Hetek óta teng még a vonó marha is épületek fedél-lomán erdőten vidékeken, erdős helyeken pedig — az erdőtenyészés évtizedre kiható kárára — fakadó rügyein az apróbb vágattaknak. Ennek a marhák elgyengülésén kívüli következtetés: a maga idejében nem szánthatás, vethetés, minek természetes eredménye leend — nem teljesen kedvező ősz esetében — a málek ki nem érese: gabona szükség.

S mi eredményezte az idén a szénaszükséget? A nép, melynek takarmányhelyei csak bőtermés eseteiben állnak arányban marhái számával — azt mondja, hogy a tavalyi szárazság okozta a szűktermést. E környüllállás mindenesetre takarékos telelésre volt felhívó; de ily veszélyes szükségét még sem eredményezett volna éppen a Mezőségen, — ha a mi termett, maga idejében felcsináltott volna. A földesuri táblák munkáskéz hiányában csak későre, miután a fű részint kiszáradt, vagy legalább táperőben megfogyat-

kozott, kaszáltatható le; részint pedig a legelő szűkebb korában, tavasszal, mint őszön praevenciatíkok martaléka lett. Annára nincs nálunk mezői rendőrség: hogy Május előtte még a tilalmas réteken hagyja a marhát, csak későn kapható széna termését, a marha szája elől alig sikerül felkaparásni, s harmadnap alatt ha be nem hordatott, már újból kell elgázoltságából összegyűjteni. Magam láttam tíz nap előtt egy fél szekerecske rozsz sától — minek rendes ára 5 vft — 40 vft-on, de már többé ily áron sem kapható; holott ma apr. 28-án még alig zöldül a vidék, s még a juhok is estéknél máledarával, zabbal gédelgettetnek. Az idei szénaszükség a Mezőség nagyobb részén eladósodás hínájába taszítja a népet elannyira, hogy chez számítva még fárti tartozásait, kitelelt szarvasmarhának körülbelül $\frac{1}{4}$ -de alig leend elég kivergődhetésére. Juhai jövedelméből erre mit sem fordíthat, jövő aratásig napi kiadásait alig pótolhatván belőle. Eladó gabnája a népnek nincs, sőt a zsidó haszonbérlektől már egy része kezdi venni őszig hitelbe kis vékáját 1 pft-on. A falu népet — honnan e sorok kelnek — 4,000 vftot tevő adósság terheli szénáért és fáért. Áll 90 háztelkből, szarvasmarhának összege tulkot tinót beszámítva 180 darab; a mostani vásárok olesóságát véve föl, ezek értéke 16—17 ezer vft; tehát nem túloztam, midőn adósságát szarvasmarhái értékének $\frac{1}{4}$ -dére becsültem. Ezen eset pedig bő szénatermő helyen áll, a hol a tűzelő fának szekere 1 vftba jó. Még Kecsed nevű mezősegi falu széna s tűzifa 8,000 vft-ra rugó adósságáról van tudomásom. Kecsed áll 120 háztelkből. E két példából következtetést huzhatni az egész Mezőségre.

Ha a forgó tőke egy évtizedben csak 2—3 évben ily arányban apad, fen kijelölt rendeltetésének ez ország rész nem fog megfelelni.

A magas kormány által észélyes számitással czélba vett *) minimum-törvény kétségen kívül sok munkáskezet teremtend; de ez, csak későre adand tekintélyesebb eredményt, — a szükséges pedig égető kérdés. — Mit lehetne tenni legközelebről, ez iránti igénytelen nézetem a következő:

Minthogy a munkáskéz szűke nem az elnéptelenedésből foly, hanem azon körülményből: hogy a földtulajdonossághoz jutott osztály csak saját földje miveltésére szorítkozik, módját kell kapunk: miszerint közvetlen érdekei által vezetessék képességének megfelelő munkatér elfoglalására — ez lenne a mostani haszonbéri és résziben-miveltési rendszerek összeolvasztásából kifolyó egy más rendszer: több évekre kötés a termés bizonyos részének haszonbér-díj fejében beszámításával.

A divatozó pénzes haszonbér rendszer — ha üzleti hiányában — csak természetesen támaszkodik — nálunk bizonytalanabb üzlet a börzei speculationál; mert a termékek árát az elemi befolyásokon kívül, a világ minden politikai lázai is, természetellenes szélsőségekben csapongtatják. Míg a börze ingadozásai, legkritikusabb időkben, 10—20% különbséggel havak alatt változnak, a gabonárákban 50% különbséget mutat fel pár hét. Ily ingadozó árkelet a csak természetesen szorítkozható haszonbérrendszert minden garantiától megfosztja.

Es a gyakorlatban lévő résziben-miveltés hova vezet? Harmadában mennek ki a jobb földek málé alá, a gyöngébbek pusztán maradnak. A kivételt követi hiányos miveltés, a földnek későbbi időkre elsoványodása; mert jövő vetésforgásra, erejében megtartani nincs érdekében a csak egyszeri haszonvételre jogos miveltés. A harmad rész terméshatalék — miután két forduló határbán

egy hold miveltés alatti szántó, még egy akkora ugarföld adó s közterheit is kénytelen hordozni, s még a parlagban maradtakét is bizonyos részletet — alig biztosítja a tulajdonosnak mindennapi kenyerét. A föld hovatovábbi kiélődésével, a megélhetőség, s a munka jutalma teljesen bizonytalanná válik.

Ha 6—8 évre vehetné részbe haszonbérletre ki a nép a földeket, érdekében állna jól mivelti s trágyázni, biztos lévén az iránt, hogy kiradozásai gyümölcsét éveken át ő fogja élvezni. Évről évre nagyobb kedvre és szorgalomra serkentené a kedvezőbb termési eredmény, s ebből a tulajdonosoknak is bizonyos emelkedése következne.

A mind két részről tehetősödésen kívül, erkölcsi tekintetben két legfőbb cél éretnek el: a nép foglalkozásnak lenne megnyerve, s nem ragadtatnék a dologtalanság unalmait által a demoralisatio örvényébe — és

Két osztály közt a kedvezőtlen viszonyok — melyek egyik részről bizalmatlanságban, másik részről animositásban kihívólag mutatkoznak az egymásrai szükségesség méltányos kiélőgülése által, elenyészletnének. *) F. S.

Nemzeti Színház.

Szerdán majus 7-kén „Jól örzött leány“ vigiték jól mulattatta a közönséget. Toori bárón szerepében Balogné lépett föl, a mai szerepe után róla keveset mondhatunk. Filippovicsné ma nem igen jó hangulatban volt. Láttuk mi már őt elevenebben is játszani Miska vadász (Török) elég jó volt és ma ismét bebizonyította, hogy ha nem több comicummal, de mindenestre többoldalsággal bír, mint Tót Soma. A mai szereplők közt leginkább helyén volt a kis Turesányi Ilka, és igen megütöztünk némelyek piszegetésén, midőn az ügyesen játszó kis leányt a közönség egy része kitapsolni akarta.

Csötörtökön majus 8-kán az elhíresedett Ravevmai Viador. Feszült kíváncsisággal vártuk e darabot, és sajnáljuk, hogy csak nagyon kevesen osztottak e kíváncsiságban. A páholyközönségre nincs panaszunk, de a földszintre nézve szeretnénk tudni, mi képes fölvillanyozni? Talán ha bohócokat, botrányos balletistákat állítanának a színpadra, csak eljőne az a t. földszinti közönség. A mi a darabot illeti, mi a ravevmai viadort meglopó gyönyörűnek találjuk. Az eszme elragadt bennünket, a kivitel, indoklás, és Thusznelda magasztos jellemrajza előtt leborulunk. Rég nem hatott reánk darab ennyire! A nemzetiség és honszerelmi legragyagóbb tükre állt előttünk. — Mi az előadást illeti, tökéletesen meg voltunk elégedve. Mi nem vagyunk bökeziek a díszetben, de ma osztatlan tetszésünket nyújtjuk színészeinknek. Thusznelda (Priel Cornelia) e nem neki való szerepben is remek volt. Ha hangja és testalkata a nagyszerű jelenetet nem bírta egész fényében viasszasugározni, arról ő nem tehet. Ronai az elszólalásodott törpe lelkű gladiátor, híven, remekül jellemezte, hangját azonban mérsekelni nem ártott volna. Gyulai az élveken kimerült Caligulát főleg első megjelenésekor nagyon találólag exequálta. Glabrio (Balogh Károly) Mervig (Molnár) kevés elfoglaltságát leszámítva, Lycisea (Rónaine) Flavius (Dóza) mind kitünő szorgalommal működtek. A mai előadás díszetéről válik az összes színi személyzetnek, és talán többek ohajtását fejezzük ki, ha kijelentjük, hogy színészeink elmentetelik előtt e darabot ismételték.

KOLOZSVÁRI HÍREK.

— A legfőbb helyről elrendelt békeünnepély e hó 4-én az itteni székegyházban teljes egyházi díszszel tartatott meg, melyre a cs. kir. katonai tisztikar, polg. hivatalnokok és mindennemű s ranguk a legszamosabban jelentek meg.

— Használól értesültünk M. Váshelyről is — A majus 1-ére tervezett néptünnepély a közbéjött kellemetlen idő miatt elhalasztatván, mint értesültünk Pünkösdhét-főn fog megtartatni.

— Jövő hétfőn színházunkban „Dallos Pista“ és kedden vagy szerdán egy itteni műbarát Pap Miklós által dramatizált francia regény fognak színpadra kerülni.

— A meglepő ügyességet és gyakorlottságot, valamint bámulatos emlékező tehetőséget tanúsító Raczek testvérek e hó 7-én a nemzeti színház-

*) Csak hogy kedve lenne a köznépek az ily vállalkozásra; a tulajdonosok bizony örvendenének, ha parlagon heverő birtokaik bár ki szorgalma által megtérmenekenyednének. Szerk.

ban másodsor léptek föl. Nézők többen, mint először, s a gyermek művészek a közönséget többször kitörő tapsra ragadták.

— E hó 3-án Zilahon A. Vaszilika, és F. Simion gyilkosság és rablás miatt kötél általi halálra ítéltetvén, a legfőbb helyen szentesített ítélet rajtok végre is hajtattott.

* E lapok szerkesztősége szállást változtatott. A szentegyházuteza bütijét a szénuteza szögletével cserélte föl. Minő különbség! Amott a szerkesztő éjeleit olykor-olykor csárdai zaj háborította meg, itt a zene édes hangja ébreszti föl éjféltkor. Egy-egy pár troubadour az utcán föl s alá sétálva szerelemről olvadozó magyar dalokat zeng a lant bájos kíséretében, s az éj hidege sem képes szívök melegét megdermeszteni. S mégis — mert nincs állandó maradás e földön! — itt is alig fog öt hónapot pihenni a szerkesztő, ismét tovább költözik, hogy betelje rajta: csak bujdosás az élet!

Vidéki levelezés.

Maros-Vásárhely maj. 7.

Hideg esős napjaink vannak, elannyira hogy a téli kabátokat is könnyen elhordozhatjuk. Sok helyt a szobákat befűtötték, s a mitől féltünk, a der keményen leforázta kerteinket, sőt törökűza, gyümölcs és szőlőnek is bedolgozott. Mi lesz, mi történik velünk? talán mindezeknek az a jövő lombos farku üstökös az oka? — mondogatják.

Kisdedőstön majus 4-kén megnyílt, s eddig-él száznál többen jelentettek fel, de e szám háromszor ennyire is folmgyen. Derék kisdedősvőnk Fogarasi József — ki Rozsnyóról jött hozzánk — sok jó s szépre jogosítja reményeinket.

A mi kedves mulató helyünk, az Elba, az elhagyottság annyi évi után az idén Rozenbaum Adolf ügyes keze alá került, ki — izlése, s csinos magány kerte után itélve — azt hisszük, egy szép tündér szíttette fogja varázsolni. Húsz évre vette ki haszonbérbe. Eddig is sokat újított s csinosított rajta.

Első magyar búvárszűnk Kövesi Ede városunkban mulat, s az ünnepek alatt megkezdí előadásait. Reméljük, látogatott lesz, s nem holmi haszonálanságokkal áll elé, mint a ködfátyol képek mutatója Schnabel ur, ki ugyancsak rászédé a t. cz. közönséget.

Búvárszűről művészet jut eszünkbe, s ezzel ifju festőnk Erős Gyula, ki a városi ifjúságnak rajz- és festészetből órákat ad. Volt alkalmunk látni, néhány sikerült olaj festvényeit, a többek közt „Árpádnak fejedelemsé kiálitása“ című nagy képét másolatban, gr. Toldalagi F. és neje jól talált képeit, s másokét. Bátran ajánlhatjuk vidéki tehetősök birtokosainknak.

A gabonának piaci ára ma e volt: a legszebb tiszta búza (nagy vékával) 4 ft, elegy búza 2 ft 30 kr, rozs 2 ft 45 kr, törökűza 1 ft 12 kr, a disznóhúsak fontja 30 kr, a marhahúsak 20 kr, Általában, mit a mezeigazda elad, semminek sincs ára, s vidékünk nagy a pénz szűke.

Fogasi.

Sz. Udvarhely, apr. 27.

Él még nemzetem Istene!

Buzgó könyveimen szent öröm ömledezz!

Állsz még, állsz szeretett hazám!

Nem dől még alacsony porba nemes fejed!

A költő imte vigasztaló szavaival kellett, hogy szent örömtől dagadó kebellet fölkiáltson, e hont forrón szerető és nemzetiségünk sorsát szívén viselő minden lelkes magyar ember, midőn hallá, midőn olvasá gróf Mikó Imrénnek, a hon e nagy fiának, az erdélyi muzeum és tudományos társulat létesítése végett, a baza oltárára vitt önzéstelen áldozatát. Es méltán! mert oly időben történt, melyben százaszorosán becseccé válik az áldozat; mert koronája ez a nemes gróf szellemi és anyagi jobblétünk fölvirágzásán eddigelő is annyiszor tanúsított hazafias buzgalmának, áldozatkészségének; s mert örömmel győződünk meg az által, hogy: Non omnes Fabios abstulit una dies!

Az ősz Hargita aljában is nyílik a honszeretnek egy-egy szerény virága; e vidéknek is vannak nemesen érző lelkes polgárai, kik hallva és olvasva eme nagy és korszerű áldozatot, szinte nem késnek ez igénytelen sorok által a nemes grófnak forró köszöneteket, tiszteletteljes hálajokat öszinte kebellet nyilvánítani, s egyszersmind fohászkodni a Mindenhatóhoz, hogy drága életét, melytől annyi hazafias vállalat élete függ, érettünk, és szeretett kedveseieért, még sokáig tartsa meg!

Örülj hazám, szívem szentje,
Legdrágábbja!
A szomorufűzfának is
Van virága!

r. l.

Császári nyiltparancs.

Mely által azon határozmányok, mily módon és mely forrásokból legyen a kinyomozott urbéri kárpótás a jogosítottaknak az összes érdekeltek jogainak megőrzésével lehetőleg gyorsan teljesítendő

valamint a moratorium megszüntetése Erdély nagyfejedelemség számára megalapítottak.

(Vége.)

51. sz. Ha a kárpótlási tőke tulajdonosától azért történik egy betáblázott követelés teljesítése ellen ellenvetés, mert a betáblázás magában igaztalannak vagy olyannak állítja, mely reá nem gyakorolhat jogos befolyást, akkor ez a polg. perrendtartás értelmében legott szóval tárgyalandó és végzés által elítélendő.

52. sz. A megelőző szakaszban meghatározott eljárásnak ott is van helye, ha hitelezők közt a kárpótlási tőkéből kielégítettésükre nézve elsősegülk iránt támad vita.

53. sz. Azon hitelezők, kiknek követeléseit teljesen vagy részben a kárpótlási tőkére utaltatnak, az 50. sz. esetén kívül kötelesek a birtokukban levő kötelezvényeket a tárgyalásnál beadni.

Ha ezen okmányok bármelyikéből nem adatnak be, akkor az a d'ós kívánhatja, hogy a hitelezőknek csak ezek benyújtása vagy törlesztése után adassanak át a tehermentesítési kötelezvények.

A szakasz ez esetben a törlesztési határidő három hóra teendő.

54. sz. Az ezen nyiltparancs értelmében eljáró nem sajátjogi személy, így község, vagy más testület, hitbizományos, nyilvános kezelés alatt levő jószágok, alapítványok sat képviselői adott nyilatkozataira nézve nincs szükség az illető gyám vagy kezelési hatóság külön beleegyezésére.

55. sz. Bevégzett tárgyalás után a hatóság lehető hatósággal végzéshez fog. Minden végzés, mely a hatóság egy határozatát föltételezi, egy elnök és négy szavazóból álló gyűlésekben hozatik ajánlatba.

56. sz. A végzés legyen ez hatósági, vagy fölhívás az egyezkedésre, a kárpótlott birtok jövedelmei jogos élvezőjének és ha ez nem tulajdonosa egyuttal, — ennek is, úgy szintén a tehermentesítési alapigazgatóságnak egész terjedelmében, a többi érdekletteknek pedig csak kivonatonban, a meny nyiban azokat t i illeti, tudomásul adandó. A teljes végzés hivatalos másolata az irodában elhelyezendő, és mindenkinél megengedtetik azt szemügyre venni vagy leírni.

57. sz. Ha a végzés kézbesítése bármely okból sem a félnek sem a teljhatalmazottnak nem történhetik meg, úgy az egyszerűen teljhatalossággal fölszegezendő, és a történt fölszegezés napja följegyező.

58. sz. A hatóság végzéseire nézve nem engedtetnek meg a polg. perrendtartás szerint szokásos perorvoslatok.

A folyamodványok azon hatóságnál nyújthatók be írásban 14 nap alatt, mely az első folyamodvány végzést hozta, és ettől fogva a folyamodvány, ha a folyamodványi határidő minden részes félre nézve letelt második folyamodványu hatóság elé fog terjesztetni. Folyamodványok előbbi állásba helyezés iránt, elmulasztott folyamodási határidő végett, mint érvénytelenek hatóságilag vizsautasítandók.

59. sz. Tőke- vagy kamatköveteléseknek a kárpótlási tőkére vagy ennek kamataira utatása által a tehermentesítési alap lesz az egyedüli hitelező. A tehermentesítési alapra áttutalt tőkékről tekintet nélkül korábbi kamatlábakat illetőleg öt perzentese kötelezvények adatnak ki.

60. sz. A hatóság, mihelyt az átutalási tárgyalás bevégezett az érdeklött személyére bekövetkezett változásokat a tehermentesítési alapigazgatóság tudomására hozandja, hogy kinek nevére és minő összegekre adassanak ki a tehermentesítési kötelezvények, mely követelések biztosítandók, kit illetnek meg a kamatok, kiknek adandók ki legott a kötelezvények, és kikre nézve adassanak azok a törvényszéknek, vagy más hatóságnak további intézkédés végett; végre, hogy minő kárpótlási tőkéért halasztatik el a tehermentesítési kötelezvények kiadása.

61. sz. Közvetlen a tehermentesítési alaptól csak olyan kötelezvények adathatnak ki, melyek a kárpótlási tőke sajátképi tulajdonosára irvák biztosíték vagy kötelezettség terhe nélkül.

Minden egyéb kötelezvények melyek a törvényszék utatása szerint nem adandók át valamely hatóságnak, a törvényszéknek nyújthatók át.

62. sz. A tulajdonos nevére kiadott, a hatósághoz érkezett kötelezvények azon esetben, ha biztosíték vagy egyéb kötelezettséggel terhelték, hatóságilag letétmenyezendők, és az érdeklettek erről tudósítandók, különben pedig az illető gyámhatóságnak átszolgáltatandók.

63. sz. A hitelezők nevére kiállított tehermentesítési kötelezvényekre vonatkozólag a hatóság a felektől benyújtott kötelezési okmányokat, ha ez tökéletesen átvitetett a kárpótlási tőkére, tollvonás által vagy egyébként megsemmisítendő; ha az átutalás csak részben történt, akkor a törlesztett összeg az okmányra átirandó, és a félnek, mely azt benyújtá, visszaadandó.

64. sz. Ekkor a hatóság ezen kötelezvényekkel is a 62. sz. értelmében fog intézkedni.

Itt betáblázott katonai házasság-biztosíték utaltatott a kárpótlási tőkére, a tehermentesítési kö-

telezvények a katonai főparancsnokságnak adandók át.

65. sz. A kárpótlási tőké utalását illető eljárás közben létrejött kiegyezések, vagy hozott törvényszéki végzések törvényszerű hatása csupán csak a tárgyalás alá vett kárpótlási tőkére vagy ennek kamataira szorítkozik, s befolyást nem gyakorol azon igényekre, melyek a kárpótlott ingatlan jószág bírása s tulajdonára nézve, vagy annak jövedelmeit illetőleg képezhetők.

66. sz. Azon esetekben, melyekben a 38, 39 40 és 41 szakaszok utatása szerint az illető birtokra tett követelés iránt hozott végzés bekövetkezéig nem adatnak ki tehermentesítési kötelezvények, vagy ezek a kárpótlott hitbizomány, vagy helyettesítési teherrel terhelt birtokra adatnak ki és letétmenyezendők, akkor az átruházási tárgyalás aval kezdetik meg, ki erre a 38 és 39 szakaszokban érintett törvényes végzés szerint jogosítva van, vagy a 40. szakaszban érintett birtokkorlátozásnál, a kárpótlási tőke tulajdonosa lón, vagy ennek hitelezőivel.

E mellett a hatóság a 25—65 szakaszok határozatai értelmében tartozik eljárni, a kárpótlási tőkének a tulajdonosra vagy ennek hitelezőire ruházást illetőleg.

67. sz. Ha a birtok végrehajtás után adatott el vagy csőd alá került, akkor a polg. perrendtartás vagy csődbizományok, a végrehajtó s illetőleg csődbizományt illeti a kárpótlási tőke odatitelésének tárgyalása.

68. sz. A határozatok, hogy mily föltételek alatt s minő módon fizetessék a megváltható munkáért kipuhatolt és a kötelezetttől egyedül, az ország befolyása nélkül fizetendő tőke, és miként tessenek a jogosítottra nézve folyóvá az öt perzentese évi kamatok a cs. k. hatóság közbejárása mellett, mindezt elintézni különös rendeleteknek marad fentartva.

69. sz. Minden beadványok, jegyzőkönyvek, okmányok, törvényes végzések és kiadványok az ezen nyiltparancs alapján fölveendő tárgyalásokban, úgy mint netaláni törlesztések és megjegyzések nyilvános könyvekben díjmentesen, és az ezen nyiltparancs értelmében hatóságilag letétmenyezett tehermentesítési kötelezvények kiadási rendeletei számdíjmentesen történnek.

A kibocsátandó rendeletek ingyen történnek.

70. sz. Az 1853 május 29-diki, 99. sz. B. T. K. alatti nyiltparancs IX. cikkelyében fentartott moratorium azon napon, melyen a 25. sz. szerinti kibocsátvány értelmében tárgyalási határrap rendelkezett, az ebben megnevezett birtokokra vonatkozólag megszüntetettik. Föntartjuk különben magunknak az érintett moratorium általános megszüntetését külön rendelet által, mihelyt ezt a körülményekhez mérten találjuk.

Beltügyminiszterünk van igazság- és pénzügyminiszterünkkel egyetértésben a jelen nyiltparancs végrehajtásával megbízva, és a szükséges intézkedések, rendszabályok, és utasításokra fölhatalmazva.

Kelt cs. fő- és székvárosunkban január 1-jén ezer nyolczszáz ötvenhatban, Uralkodásunk nyolczadik évében.

Ferencz József, s. k.

Gróf Buol Schauenstein s. k. Báro Bach s. k. Krausz s. k. Báro Bruck s. k. Legfelsőbb rendeletre Ransonnét.

Pest. Alexandriában magyar borraktár keletkezett!

— Podhorszky, a fáradhatlan nyelvbuvár Pestre megérkezett. Ötörténettünk és nyelvészettünk fáradhatatlan tanulmánya, és kutatásai után bizonyára érdek- és értékteljes mértékben növekedik.

— Debreczeni hírek szerint a vasúti munkálatok oly szorgalommal folynak, hogy alapos reményük van a debreczenieknek már a jövő évben Szolnokig vasuton mehetni. Ezzel is közelebb lesz Pesthez Kolozsvár!

— A Pesti napló szerint az erdélyországi cs. kir. katonai és polgári kormányzósághoz a bukaresti cs. kir. főconsulástól jegyzék érkezett, mely szerint az oláhországi kormány elhatározta a Bukaresten át a Dunához vezető orsvai vasutvonala nézve egyelőre semminemű engedélyt nem adni, s hogy e végett az azon vonalon elővizsgálattal most foglalkozó Dinmer Ferencz cs. k. főmérnököt onnan visszahívta s a brassó-bukaresti vonal vizsgálatára rendelte.

Bécs. A legmagasabb uralkodó család e hó folytán három ünnepet tart, és pedig 15-én háromszoros névnapot, u. m. Zsófia főhercegnő 6. sz. kir. főnsége névnapját; Zsófia főhercegnő 6. sz. kir. főnsége Ó Pelségeik leánya névnapját, és Lajos Victor főhercegnő 6. sz. kir. főnsége születésnapját; később 27-én Vilmos főhercegnő 6. sz. kir. főnsége névnapját, és 30-án Ferdinánd császár 6. sz. kir. főnsége névnapját.

— Ferdinánd Miksa főhercegnő 6. sz. kir. főnsége e hó 6-án indult Párisba Napoleon császár látogatására. Hallomás szerint 6. sz. kir. főnsége Franciaországban több hétig fog időzni, miután a

főhercegnő a francia tengeri kikötőket és hajótelepeket is megnézni szándékozik.

— Az ingatlansági hiteltársulat mult hó 29-én nagy gyűlést tartott. Tárgyai voltak: az 1855-ki számadási jelentés, mely igen kedvező eredményeket tüntetett elő. Eddig e társulat főleg magyar és horvátországi birtokainak gazdasági kezelésére szorítkozott, s a mult évi rosz termés és egyéb természeti elemek által szenvedett veszteségek dacára a költségek levonása után mégis 5 1/2% osztalékot adhatott a részvényeseknek. A másik és jelentősebb kérdés az új „Austriába“ olvadás volt, mely társulat lényeges részét képezendő azon nagy rendszernek, mely Austria pénz-hitel- és terményezési viszonyainak átalakítására van rendelve. A társulat e nagygyűlésében összes vagyonával az új „Austria“ című ingatlansági hiteltársulathoz való olvadására teljes készséggel nyílvántotta.

— Néhai Károly főhercegnő 6. sz. kir. főnségéért a híres hadvezért e hó 6-án tartott meg a cs. k. udvari vártemplomban az évenkénti emlékünnepély, melyen a császári ház tagjai jelen voltak.

— O cs. kir. apostoli Főlsége a hadsereg iránti atyai gondoskodása és figyelmének újabb tanúságát adta azon kegyelmes rendelete által, miszerint ez évi június hótól kezdve, minden szolgálatban lévő tábornokok és tiszték havidíjaikat előlege-sen fogják kapni.

— Biztos kútfőből merített tudósítás szerint O cs. kir. apostoli Főlsége ez évi martius 27-diki határozata szerint a diszjelezzett csendőrök jutalmazására alapított Kempenalapítványt helybenhagyni méltóztatott. E szerint az őrmesterektől kezdve lefelé a II. osztályu ezüst éremmel diszjelezzett csendőrök 6 krpp., a koronás érdemkereszttel diszjelezzett szinté 6 kr, az érdemkeresztesek 4 kr naponkénti pótlékot kapnak, mindaddig, míg az intéznetnél maradnak, és érdemeleiket az intézetbe lépések óta kapták.

K Ü L F Ö L D.

ANGLIA. Palmerston lordnak szép majálisja vala máj. 1-én, mely neki s az ő cabinetjének még egy időre s tán egész esztendőre hatalmat és dicsőséget biztosít. A Karsz bukására vonatkozó indítványban 127 szónyi jelentékeny többséggel győzte a hatalmas államférfi, kinek erejét egyébiránt a mostani alsóház győnye s ingatag volta képezi és tartja fen, mely már több minis-teri combinatiót szétrobbantott a nélkül, hogy világosan kimutatná, minő kormányt szeretne, vagy hogy valamelyik kormányt nyíltszíven támogatná. S az állítólagos szabadelvűeknél nem összetartóbbak a conservatívek, mint ezt közelebbről is Derby hiúsult egyesítési kísérlete mutatja. Megrovás, rosszálás ugyan elég sok fogja érni a jelenlegi cabinetet, mennyi csak ráér — és Karsznak megbuktatás iránt valóban méltó vád nyomja az angol hatalom szeszélyes kezelőt, kik a törököt sokra törő de mindent nem tehető erőlködésében gyámoltani elmulaszták: mindemellett is nagyobb vagy kisebb szótöbbséggel csak győzni fog jórészt egyéb kérdésekben is e mások gyengéitől erősödő ministerium. Hátra van még a Lovaine megróvó indítványa a béke alkalmából tűzijáték időelőtti elrendelése miatt, s Lytton-Bulveré a közép-amerikai kérdés rosz vezetése miatt. Es hátra van még a békéttárgyalások egész anyaga, mely a ház asztalára van téve. De már a kakuk a boldog Palmerstonnak sok évet vagy legalább hónapot jóslott.

— Az alsóház máj. 1-i ülésében Palmerston lord a még april 28-án hozzá intézett kérdésedre válaszolja, hogy a Duna-torkolatban fekvő szigetek, mint jogszerűleg Moldovához tartozók, Törökországnak vissza fognának adadni.

— Hir szerint Clarendon lord az amerikai követnek egy jegyzéket adott volna át, melyben nyájás, de szilárd modorban megtagadja azon brit ügynökök visszahívását, melyet Amerika a torborzásbani részvétők miatt kívánt volt.

OLASZORSZÁG. A pármái „Gazeta“ hivatalosan hazudtolja azon hirt, mintha a hercegségbe ujjab austriai csapatok vonultak s az uralkodó hercegnő ministerei elbocsáttattak volna.

— A Genuban megjelenő „Corriere Mercantile“-nek írják, hogy a Nápoly és a nyugoti hatalmak közti viszály mahoalnap ki fog egyenlőtleni; a nápolyi király neki is keletti a sok jöcsellekedezhez; ilyenek a kegyelmi tények; a függőben lévő politikai perek megszüntetése, inémt megrendelt kiutasítások visszavonása, a menekülteknek visszatérésre adott engedély. A király csakugyan mindezen jöttéket nem tartja a népűdségre célszerűeknek, szentil híven, hogy effélek által a népet csak elkenyetzeti. — De megteszi mégis a sok jóakaratu tanácsra.

— A „Gazetta di Parma“ megczáfolja ama hirt, hogy austriai vagy szárd csapatok vonultak volna a hercegség hatáira, hogy az austriaiak Pautremoli, Borgetaro, Borge és Campanianot megszáll-

ták volna, hogy újabb austriai csapatok Pármába vonulni meghívattak, vagy önként bevonultak, — hogy austriai tábornok fogná a polg. közigazgatást átvenni, hogy bármelyik miniszter is lemondana, és hogy a hercegnő a tartományt elhagyni szándékoznék, vagy ezt neki tanácsolnák. Az előgottak számát nagyon túlozzák, a kinek ártatlansága ki-világlik, legott szabadon éreztilk.

TÖRÖKORSZÁG. Az „Ind. belge“ közli a duna-i fejedelemségekre nézve a porta és Franciaország, Anglia és Austria képviselői közt f. év febr. 11-én szerkesztett jegyzőkönyv szövegét. A porta megerősíti a fejedelemségek eddigi jogait és szabadságait, melyek Törökország kiegészítő részét képez-zék, de elkülönözött, a szultán suverénitása alatti igazgatással bírnak; a hospodárok élethosszára az ország legelőbbkelő családaiból választatnak s hatalmukat alkalmas intézmények szabályozzák; idegen véddal nem léteznek s kifelé a fejedelemségek csak a m. porta által képviselteknek; a m. porta által kötött szerződések a fejedelemségekben meg fognak tartatni; a hospodárok által kinevezett és porta által megerősített ügynökök tartják fen a viszonyokat a m. portához; meghatározott évi adó kivételével Moldova és Oláhország semmiféle díjjakat sem fizet akár pénzben akár termékekben; egyetértésben a m. portával a rend és nyugalom fenntartása végett csapatokat tartanak, és semmiféle hatalom sem szegülhet ellen a m. portától egyetértésben a hospodárokkal a közbiztonságra nézve hozott védelmi rendszabályoknak; az oláh és moldva hajók a portától azoknak adott lo-bogók alatt járnak; a rendbontások lecsillapítása csupán a m. portát illeti, mely azonban a fegyver-beavatkozást illetőleg előbb a szerződő hatal-makkal kiegyezkedik; a suverán hatalom belé-gyezése s általában kölcsönös egyetértés nélkül sem a bal Dunaparton, sem a moldva-oláh terület va-lamely pontján vár nem emelhetetik; a m. porta azonban a saját költségén épült várakat háboru i-dején csapatjaival megszállhatja; a veszteglék igaz-gatása csupán az ország-kormánytól függ, általán-ban a magas porta semmiféle belügyekbe sem fog e-legyedni, ha hogy az ezen rendeletekkel vagy a fenálló szerződésekkel nem ellenkezik; minden vallás teljes szabadságot élvez; kisajátítások csak méltányos kártérítések mellett történhetnek; az i-degeken ugyan oly feltételek mellett szereshetnek birtokot, mint a bentszültek; minden moldva és oláh viselhet hivatali; a hűbér és robotmunka meg-váltható; a népesség minden osztályai valláskül-lönbség nélkül egyenlő jogokat bírnak és birtok-képesek; a politikai jogok gyakorlásától azonban minden bentszülött felmentettek, ki magát idegen oltalom alá adja; a földtelkek mind egytorma adó-nak vetők alá; a fejedő megszűnik, szintugy min-den egyedáruskodás; iparszabadság lép életbe; az ország a hospodárválasztás végett három jelöltet terjeszt a szultán elé; a szultán három közül vá-laszt hospodárt élethosszára, ki csak bebizonyult felségárválási esetekben tehet le; az új hospodá-rok választása azonnal bekövetkezik, mielőtt az új szervezeti legényeseg alapjai meg lesznek ál-lapítva; addig az országot kajnakámok, kik hosz-podári jogokkal bírnak és egyetértésben a szerző-dő felekkel nevezetnek ki, fogják igazgatni; a hospodár civiliste-je kormányra léptekor egyszer mindenkorra szabályoztatik; a hospodárok neve-zik ki és bocsátják el minisztereiket, a törvények értelmében rendelkeznek a fegyveres hatalommal, évenként a törvényhozással ele terjesztik a költség-vetést, s számot adnak a kiadásokról, végrehaj-tó és kegelmi joggal bírnak, a törvényhozással a fen-álló törvényes határozmányok szerint hívják egy-be; kezdeményezési és szentesítési jogukat külön törvény szabályozza; a törvényhozással egy senat-sból fog állni; a törvényhozással mindkét fejed-lemségben egyformának kell lennie; egy felében moldva, felében oláh bizottmány fog egyetértésben a török biztossal Konstantinápolyba menni, nem csak ezen új, az itt felsorolt határozmányok által szükségessé vált rendelvényeket, hanem a mi még különben a törvényhozó hatalom szervezetére vo-natkozólag hasznosnak mutatkozhatnak, a korábbi szerves szabályzat helyébe állítandók. A törvény-hozó hatalomnak, mely minden törvényt meg-szavaz, függetlenül kell megalakítva lennie; a szer-vező bizottmány munkálata a m. porta elé fog ter-jesztetni s általa a szerződő hatalmakkal közöltet-ni; az megnyerő a szultán ő flse ünnepélyes szentesítését, három hó alatt Bukarestben és Jas-syban ki fog hirdettetni. — Az itt változt jegyző-könyv az „Ind. belge“ szerint a párisi értekezlet elé terjesztetett s a bizottmány dolgozatainak alap-jául szolgál, mely Moldva-Oláhország jövő vis-zonyait szabályozandja.

A napluzai véres eseményről a „P. Corr.“ közetkező részletes tudósítást közöl egy be-irut-i levél után: „April 4-dikén Nabulsban (a régi Sichemben Samariában) a mahomedán la-kosság fellázadt a keresztények ellen, minek a leggyászosb következményei lőnek. Négy személy meggyilkolták, köztük a porosz consul Sayd

Kawar atyja (tehát nem maga a porosz ügy-viselő), nyolcz más egyén súlyosan meglőn sebe-sítve. A feldühödött tömeg berontott az angol és francia ügynökök házába, rabolva s mindent rom-bolva, főleg a nemzeti zászlók árbozeit. Hasonló-képp a görög templom is ki lőn rabolva, ol-tárai felforgatva s az egyházi könyvek szétzuva. Ilyetén pusztítás ere a keresztény városnegyed majd minden házaít; egyike a kimélve maradt kevés há-zaknak a porosz ügynöké vala, barátias mahome-dánoktól megoltalmazva. Ha ezen ügynök atyja otthon talál lemi, nem pedig szerencsétlenségére az angol consul házána a lázadás pillanatában, nem szenvedt volna ily gyászos halált. Nők és gyer-mekek irányában sem volt kímélet a vérengzés al-latt s mindennemű bántalmat elkövettek rajtok.

Közelebbi okúl e gyászeseménynek azt mondják, hogy egy angol utazó, nem térhetve tovább egy siketmőna mahomedán koldus zaklatásait, vigyá-zatlanságból löfgyverével ráütött, mire az vélet-lenül elsülvén, a golyó a koldust találta, ki né-hány perc múlva meg is halt. E szerencsétlen e-set oly egyének által, kik a febr. 18-diki hatu-majummal s az abban mahomedánok és nem-mahomedánokra nézve kimondott egyenjogúsággal e-legültenek voltak, fel lőn használva arra, hogy az elsőket az utóbbiak, különösen a keresztények ellen izgassák. Azon ürügy alatt, miszerint a ma-homedán vallás el van törölve, roszindulatu ma-homedánok pénteken, april 4-én, tehát éppen ün-nepnapon, a mecseteket bezárták s ez által a pró-féta hveit rendes imáik elvégzésében akadályoz-ták. A könnyen fanatizált tömeg erre mind feltá-madt s a keresztényekre rohant. Az angol, ki a koldust megölte, a város kormányzója által védve lőn a vérboszu ellen, de az általa elkövetett vi-gyázatlan tény miatt sokaknak kelle lakolni. Ugy látszik, nem harapodott tovább a lázadás, mi an-nál ohajthatóbb, mivel rendes katonaság hiányá-ban, a mahomedán népségnek a keresztényeket jó-val meghaladó számánál fogva azon vidékeken ne-héz lenne, a keresztény lakosságot egyhamar si-kerrel megoltalmazni. Azon számos zarándokok közül, kik husvét idején a szent földön tartózkod-nak, senki sem merészi magát a Jeruzsálem és Jaffa közötti uton kívül mutatni. — A lázadás ké-sőbbi ujra kitörése s elnyomtatása felől közöltük már a jaffai tudósítást.

— April 5-én a francia herceg születési ün-nepélyére Beirutban a maroniták egyházában Tedeum tartottak, melyen a musir Vamik pasa hi-vatali személyzetével s a consuli testület jelen volt. Rendes katonaság nem léteben a pasa kísé-re basz bozokokból állott, a kik beidun-öltözé-tükben furcsa jelenetet képeztek a keresztény egy-házban. Ezen a napon függesztettek vala fel leg-első ízben egy kis harangot is a maroniták tem-plomában, s szóltat meg ismét az első harangzó Beirutban a kereszténység ideje óta. Oly helyeken mint Beirut, hol a keresztény népesség háromszo-rosan meghaladja a mahomedánt, a hatti-humajum jó következményei nem maradnak ki; nem oly ke-dvező helyzetben vannak az oly helyiségek lakó-sai, hol ellenkezők a viszonyok.

— Stambulból írják april 24. Egy cser-kesz nemzeti küldöttség, mely a kaukaszai né-ppek függetlenségének elismerését és biztosítását a portától s nyugati hatalmaktól megnyerni óhaj-tja, ide érkezett s a miniszter által fogadtatott. — Trapezuntban első ízben bocsátottak keresz-tényeket a török törvényszékekhez tanúll.

— Ali pasának nagy gyorsan kelt Stambul-ba visszatérni, hogy a reformok keresztülvitelé-ben ő is segítsen. A szultán mind a hatot befogta, hogy a hat-humajumot életbe léptesse.

OROSZORSZÁG. Sok szépet írnak a lapok a krimi táborból, mert hiszen ott most csak egy tá-bor létez ugyszólván a békekötés után — a frater-nizáló népek haza takarodó serege. De emlékezetes marad s az orosz-francia frigynek többször em-legetett szövődését némileg valószínűsítő azon Lüders tábornok békélakomája, melyet a multkor csak rü-viden mi is érintünk. Miután az orosz fővezér a francia császár, Victoria királynő s a szárd király egésszégőkre poharat emelt volna, Pelissier marsall köszöntött rá az orosz czár s hadsereg e-gészségére. Hosszu beszédben fejezte ki a czár iránti nagy tiszteletét s szíve élénk rokonszen-vét az orosz seregek iránt: s különösen kérte az orosz fővezért, „tudomására juttatni ő felsége az orosz csárnak, miszerint minden kimondott szava szíve mély érzetéből származott.“

— A moszkvai metropolitának a czár e-lőtt tartott békebeszédéből idézzük a következő helyet, mint a mely igen jellemző arra nézve, ho-gyan fogják fel Oroszországban a békét:

„Négy birodalom seregei küzdöttek Orosz-or-ság ellen, s e négy birodalom közt, a világ leg-erősbjei. A többi ország közül néhány egészen bé-késen tartotta magát; mások ellenben állásuk bi-zonytalanságával akadályozták szabadon mozoga-tásunkat s ez által az ellenségnek hajtottak hasz-not. Mindezek dacára Európában nem va-

gyunk legyőzve, Asziában pedig győ-z-esek vagyunk. Dicsékvés nélkül merhetjük állítani, hogy a mi részünkön van a vérméltó, az erkölcsi győzelem. Jóllehet azonban a háboru nyuj-tott is vigasztaló látványokat, ezek még sem vol-tak tekinthetők elégséges oknak arra nézve, hogy a háboru folytassuk. Hála istennek, nem a jóhitű keresztény Oroszország volt oka a háboru megin-dulásának; nem Oroszország üzenté azt, csak el-fogadta a megüzentet: óvakodnia kellett, nehogy a háboru folytatásának felelősségéből legkisebb rész is háruljon reá.“

SPANYOLORSZÁG. Spanyolországban csend van. Espartero és Odonnell szilárdon látsz-nak állani a trón körül, bár sokan gyanúsítják. A valenciai lázadás carlistai izgatás műve volt. Espartero beszédeiben „Isabella és szabadság“ ikrek-gyanánt tetszenek összeforva.

— Montevideo s Buenos-Ayres közt ismét háboru tört ki. De az utóbbi az első mint beütőt jól visszaverte. — Így járt Walker is a Costa-ricába tett beütésével. Csapatai csak 400 főből álltak Schlesinger ezredes alatt. A co-sta-ricai köztársaság csapatai, melyeknek élén a praesidens állt, csak egyszer löttek, aztán szurony-nal támadtak. Ez az egész ügyet eldönté, mi mind-össze 15 percig tartott.

UJABBAK. Pétervár majus 1. Egy csá-zári rendelet meghagyja, hogy a koronázás Moszkvában történjék. Goresakoff végleg ki van nevezve külügyministerré, Suchosanet pe-dig hadügyivé.

— Az orosz belügyminiszter köriratot bocsátott ki a kormányzósági főnökökhöz és nemes-rende-kezh, melynek főcélja a földbirtokok nemesség a-zon félelmének csillapítása, mintha a csárnak szán-déka lenne a rabjobbágyaságot megszüntetni, mint ezt külföldi lapok pengettek. A körirat a nemes-ség hazafias közrehatását hívja föl a háboruejtet-sebek gyógyítására, a szabadsággal elbo-csátott katonák tartására.

— Utlevélek Oroszországból külföldre ed-dig nem ismert könnyűséggel kaphatók. — Az angol imaházak is ismét megnyitvák.

— Berlin majus 3. Az országgyűlés bezárva. A király beszéde lényegileg inez: „A hadviselő hatalmak mérséklete következtében az ohajtott bé-kemű Poroszország hozzájárultával szerencsén be van fejezve. A drágaság a béke helyreállta után kissébbedett. Dicsérté a király a kamarák te-vékenységet a törvényhozással, egyes munkálato-kat különösen is kitüntetvén; bérekesztőleg ajánl-ja a követeknek, hogy otthon is terjeszszék a bé-két és egyetértést, hogy így a haza, versenyezve a szövetséges és rokonszemzetekkel a béke álla-sait mindinkább fejleszthesse!“

— A „Moniteur“ közli Vajlant hadügyimi-niszternek felső parancsra kibocsátott rendeletét, mely a sereg létszámát 52,000 fővel csökkenti.

— A császárné maj. 2-án kihallgatáson fogad-ta a császári ház több tagját, s köztük az önnön császári kicsikéjét is.

— A „Times“ legújabb cikke meglepő szen-vedélyességgel támadja meg Walewski gróft s köztve a francia császár a belga sajtószabadság elleni kifakadás miatt. „Ha a belga sajtó ál-tal sértve éri magát Napoleon császár, — mond a City lap — Belgium törvénysekei előtte szint-ugy nyitva állanak, mint az utolsó belga alattvaló előtt — aztán alapítson a francia érdekek külön brüsszeli közlőnyt, miként az orosz kormány tette a „Nord“ alapítása által stb.

— Palmerston l. egy hozzá intézett kér-désre kijelentette, mikép Oroszországnak szabadságában áll ujra fölépíteni a feketetenger keleti partján lévő erősségeket, a szer-ződésben csupán tengerészeti löfgyverzésének hely-reállítását tiltatik meg. Továbbá a szebasztropki ki-kötőben általa elsüllyesztett hajókat is ujra kivé-tetheti, s azokat a Dardanellakon át visszazsallit-hatja a balti-tengerre.

Állam- és iparpapírok árkelete. Bécs, maj. 5-6. 1856.

E r t é k	Majus 5.	Majus 6.
5 ⁰ / ₁₀₀ -es met.	85	84 ³ / ₄
4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ -es met.	75 ¹ / ₄	75 ⁷ / ₁₆
4 ⁰ / ₁₀₀ -es met.	—	66
Nemz. kölcsön	85 ³ / ₄	85 ¹ / ₂
1834-ki sorsjegy kölcsön	—	225
1839-ki	132 ² / ₈	132
1854-ki	107 ¹ / ₂	107 ³ / ₄
5 ⁰ / ₁₀₀ -Földterhementesítéskötelezv.	85 ⁷ / ₈	76 ³ / ₄
Északi vasutrézvénny	—	283
Francia	—	353
Hitel részv.	361	360
Bank részv.	1128	1122
Duna gőzhajózási	636	629
Arany	5 ³ / ₄	6 ¹ / ₄
Ezüst	4 ¹ / ₂	4 ¹ / ₄

Felölös szerkesztő: VIDA KÁROLY.